

KIINTIÖJÄRJESTELMÄ

POHJANMAAN TAKSI OY

Rantakatu 8 A

FI-92100 Raahе

Kiintiöjärjestelmän laatimisen tausta ja tarve

Pohjanmaan taksi Oy (Jäljempänä myös ”*Yhtiö*”) ylläpitää sen kulloinkin määrittämällä alueella toimivien taksiautojen tilausvälityskeskusta sekä välittää kuljetustehtäviä, maksuliikennettä ja muita palveluja taksiautoilijoille. Voimassa olevan kiintiöjärjestelmän mukaisia paikkoja yhtiöllä on yhteensä 243. Yhtiö on osana vahvaa ja laadukasta Otaxi -brändiä, joka panostaa jatkuvasti tulevaisuuteen.

Yhtiön tavoitteena on pystyä takaamaan laadukkaat välitys- sekä maksuliikennepalvelut välityspalvelusopimuksella toimiville autoilijoille sekä turvallinen ja laadukas kuljetuspalvelu loppuasiakkaalle.

Uuden liikennepalvelulain voimaantulon myötä 1.7.2018 alan luonne muuttuu merkittävästi ja erityisesti viranomaislähtöinen valvonta ja kontrolli poistuu. Jatkossa taksilupien määrää ei enää rajoiteta, eikä alueelliset ELY-keskukset enää tule vahvistamaan kuntakohtaisia taksilupien enimmäismääriä. Tähän asti kiintiöjärjestelmä on luotu viranomaislähtöisesti, mutta jatkossa vastuu palveluvarmuudesta ja autojen riittävydestä siirtyy tilausvälityskeskukseksi.

Kiintiöjärjestelmän laatiminen on yhtiön ja sen yhteistyökumppaneiden taholta todettu välttämättömäksi, jotta yhtiön liiketoiminta, palvelun laatu, asiakaspalvelu, palveluvarmuus sekä käyttäjäturvallisuus voidaan taata myös jatkossa.

SUOMEN JURISTIT

Tämän julkisen esityksen lisäksi yhtiöllä on yksityiskohtainen ja tarkkarajainen selvitys kiintiöjärjestelmän perusteista ja tarpeesta. Kiintiöjärjestelmä perustuu objektiiviseen markkinadataan, ja laatimisessa on huomioitu edellä yksilöityjen seikkojen lisäksi yhtiön näkökulma ja kilpailuoikeudelliset edellytykset.

Paikkakuntakohtainen kiintiöjärjestelmä

Yhtiö toimii seuraavissa kunnissa ja kaupungeissa, joilla paikat voimassa olevan kiintiöjärjestelmän mukaan jakautuvat seuraavasti (suluissa tavallinen taksiauto/esteen taksiauto):

Kunta/Kaupunki	Paikat	Käytössä	Avoinna
Alavieska	4 (3/1)	2 (2/0)	2 (1/1)
Haapajärvi	14 (10/4)	11 (8/3)	3 (2/1)
Haapavesi	14 (10/4)	14 (6/8)	-
Ii / Ii	11 (7/4)	10 (3/7)	1 (1/0)
Ii / Kuivaniemi	5 (3/2)	5 (3/2)	-
Kalajoki / Kalajoki	18 (13/5)	9 (6/3)	9 (7/2)
Kalajoki / Himanka	5 (3/2)	4 (1/3)	1 (1/0)
Kärsämäki	7 (5/2)	7 (5/2)	-
Merijärvi	2 (1/1)	2 (0/2)	-
Nivala	16 (10/6)	12 (10/2)	4 (0/4)
Oulainen	14 (9/5)	14 (10/4)	-
Pyhäjoki	4 (2/2)	4 (2/2)	-
Pyhäjärvi	16 (10/6)	14 (10/4)	2 (0/2)
Pyhäntä	4 (2/2)	3 (1/2)	1 (1/0)
Raahe / Raahe	24 (16/8)	21 (14/7)	3 (2/1)
Raahe / Vihanti	6 (3/3)	5 (2/3)	1 (1/0)
Reisjärvi	6 (4/2)	5 (3/2)	1 (1/0)
Sievi	7 (4/3)	3 (3/0)	4 (1/3)
Siikajoki / Ruukinkylä	8 (5/3)	8 (4/4)	-
Siikajoki / Siikajoenkylä	2 (1/1)	2 (0/2)	-
Siikalatva / Kestilä	6 (5/1)	6 (5/1)	-
Siikalatva / Piippola	2 (1/1)	2 (1/1)	-

SUOMEN JURISTIT

Siikalatva / Pulkkila	4 (2/2)	4 (2/2)	-
Siikalatva / Rantsila	6 (4/2)	5 (3/2)	1 (1/0)
Utajärvi	6 (3/3)	6 (3/3)	-
Ylivieska	21 (14/7)	14 (9/5)	7 (5/2)
Vaala	11 (7/4)	10 (6/4)	1 (1/0)
YHTEENSÄ	243 (157/86)	202 (122/80)	41 (25/16)

1.7.2018 alkaen kiintiöjärjestelmän muutoksille ei ole olemassa niin kilpailuoikeudellisia, liiketaloudellisia tai mitään muitakaan perusteita.

Yhtiö kuitenkin tarkkailee ja arvioi tilannetta aktiivisesti markkinadataa päivittäen.

Yhtiön näkökulma

Yhtiön tavoitteena on rakentaa kiintiöjärjestelmä, jolla taataan palvelun puolueettomuus, turvallisuus, varmuus sekä laatu suhteessa autoilijoihin ja erityisesti kuluttajina toimiviin palvelun loppukäyttäjiiin. Jotta näihin edellytyksiin voidaan yhtiön taholta sitoutua, on järjestelmässä huomioitava myös yhtiön omat, yhtiöoikeudelliset näkökulmat. Kiintiöjärjestelmällä pystytään turvaamaan autoilijoille liiketaloudellisesti kestävä toiminta ja loppuasiakkaalle takaamaan turvallinen ja laadukas palvelu.

Lähtökohtana kiintiöjärjestelmässä on perusteltua pitää nykyistä, viranomaisen (ELY-keskus) päätökseen perustuvaa tilannetta. Jotta objektiivisuus säilyy ja toiminta on muutoinkin läpinäkyvää, tulee tilannetta arvioida yhtiön taholta puolivuosittein. Ajantasainen tilanne on esillä yhtiön nettisivuilla.

Kiintiöjärjestelmän arviointi- ja määräytymisperusteet

Kiintiöjärjestelmässä olevien paikkojen määrän arvioinnissa on huomioitava useita seikkoja. Ns. objektiivisen markkinadatan perusteella voidaan arvioida paikkakuntakohtaisesti viikoittainen hoidettujen tilausten määrä ja laatu sekä liikkeellä olevien autojen käyttöaste.

Yhtiön kokonaistilanteessa hankintalain mukaiset kilpailutukset eivät ole aiheuttaneet muutosta. Yhtiön oman markkinadatan mukaan järjestelmä on mitoitettu riittäväksi. Kilpailun lisääntyminen ja hinnoittelun kiristyminen mahdollisesti pienentää yhtiön kysyntää ja markkina-asemaa.

Voimassa olevan, ELY-keskuksien määrittelemän kuntakohtaisen kiintiöjärjestelmän lähtökohtana on pidetty taksipalvelujen hyvää saatavuutta niin

kaupunkimaisilla alueilla kuin maaseudullakin. Kiintiöiden määrittämisessä ELY-keskukset ovat huomioineet taksiliikennelain 20 §:n mukaisesti keskeiset taksipalvelujen kysyntään ja tarjontaan vaikuttavat tekijät (väestökehityksen, väestön ikärakenteen, taajama-asteen, työpaikkaomavaraisuuden, vuodepaikka tiheyden, anniskelupaikkatiheyden, matkustajaterminaalit sekä joukkoliikenteen määrän) sekä niissä tapahtuneet muutokset.¹ Keskeisinä taksitarjontaa määrittävinä tekijöinä on otettu huomioon erityisesti voimassa olevien taksilupien määrä ja niiden suhde asukaslukuun, taksiliikenteen liikevaihto ja ajojen määrä kilometreinä autoa kohden, taksien yrityskoko sekä taksien tilausvälitys keskusten välittämien tilausten määrä. ELY-keskus on verrannut kysyntään ja tarjontaan vaikuttavia tietoja vastaaviin aiempien vuosien tietoihin ja ottanut huomioon niissä tapahtuneet muutokset.²

Voimassa olevaa kiintiöjärjestelmää on perusteltua pitää yhtiön oman kiintiöjärjestelmän perustana ja lähtökohtana huomioiden kuitenkin yhtiöön liittyvät liiketaloudelliset seikat ja perustellut lainmuutoksen myötä tulevat arviot markkinamuutoksesta ja kilpailun kiristymisestä.

Kilpailuoikeudellinen näkökulma

Uuden liikennepalvelulain tarkoituksena on ollut vapauttaa alan sääntelyä ja kilpailua sekä laskea hintoja kuluttajien eduksi. Kiellettyä ovat sellaiset toimet, joiden tarkoitus on estää tai haitata markkinoiden avautumista ja kilpailun vapautumista.

Yhtiö on toimialueellaan määräävässä markkina-asemassa. Kilpailulain (12.8.2011/948) 2 luvun 7 §:ssä säädetyn tavoin määräävän markkina-aseman väärinkäyttö on kiellettyä³.

Määräävä markkina-asema ei ole kiellettyä, mutta väärinkäyttöä voi olla liiketoimintasuhteista kieltäytymistä ilman objektiivista perustetta.

¹ <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/-/taksilupien-enimmaismaarat-suomen-kuntiin-vahvistettu-vuodelle-2017>

² ELY PÄÄTÖS 9.11.2017 LAPELY/2930/2017

³ ”Yhden tai useamman elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän määräävän markkina-aseman väärinkäyttö on kiellettyä. Väärinkäyttöä voi olla erityisesti: 1) kohtuuttomien osto- tai myyntihintojen taikka muiden kohtuuttomien kauppaehtojen suora tai välillinen määrääminen; 2) tuotannon, markkinoiden tai teknisen kehityksen rajoittaminen kuluttajien vahingoksi; 3) erilaisten ehtojen soveltaminen eri kauppakumppanien samankaltaisiin suorituksiin kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasetelmaan asettavalla tavalla; tai 4) sen asettaminen sopimuksen syntymisen edellytykseksi, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen”.

Määrävän markkina-aseman väärinkäyttöä on, jos yhtiön tavoitteena on kilpailun rajoittaminen tai kilpailijoiden sulkeminen pois markkinoilta. Yhtiö voi kuitenkin olla tekemättä sopimuksia muiden elinkeinoharjoittajien kanssa, kunhan syy on objektiivisesti perusteltu.

Huomion arvoista on, että kilpailijat eivät ole riippuvaisia yhtiöstä, vaan taksiryrittäjillä on useita muita vaihtoehtoja hankkia asiakkaita ja kuljetuksia (taksiasemat, taksitolpat, sopimus- ja tilatut ajot sekä lennosta otetut kyydit). Taksiryrittäjillä on mahdollista perustaa yhtiön kanssa kilpaileva alueellinen välitysjärjestelmä.

Uusien autoilijoiden valinta

Yhtiöllä on auki 41 paikkaa 15 paikkakunnalla (ks. kohta ”paikkakuntakohtainen kiintiöjärjestelmä”), jotka täytetään 13.7.2018 mennessä. Tämän jälkeen kiintiöjärjestelmän kokoa tullaan arvioimaan puoli vuosittain markkinatilanteen selkiytyttyä uuden liikennepalvelulain käyttöön oton myötä.

Valintaprosessi on puolueeton ja läpinäkyvä sekä kaikki hakijat ovat yhdenvertaisessa asemassa. Edellytyksiä laadun- ja palvelun sekä turvallisuuden varmistamiseksi yhtiö on asettanut.

Edellytyksenä välityspalvelusopimukselle ovat:

1. sitoutuminen yhtiön brändivaatimukseen;
2. sitoutuminen välityspalvelusopimukseen ja sen ehtoihin, sekä;
3. ajoneuvon Euro5 päästöluokka;
4. autolaitteiston 1.7.2018 päivitetty vaatimukset;
5. laatusitoumus;
6. mainossopimukset, ja
7. muut välityspalvelusopimuksen mukaiset sitoumukset⁴

Kiintiöjärjestelmään kuuluu, että tavallisen taksiauton luvalla voi laittaa myös tilatai esteettömän taksiauton. Nämä edellytykset ovat samat myös nykyisille autoilijoille 1.7.2018 alkaen. Ajoneuvo tulee päivittää Euro5 päästöluokkaan vuoden 2019 loppuun mennessä (siirtymäaika). Kilpailevilla tilausvälityskeskuksilla ei ole oikeutta osallistua hakuun. Liiketoiminta on aloitettava kolmen (3) kuukauden kuluessa hakemuksen hyväksymisestä.

Puolivuosittain tehtävien kiintiöpaikkojen tarkastelujakson päättymisen jälkeen mahdollisista uusista paikoista ilmoitetaan yhtiön nettisivuilla, jossa avoimet paikat

⁴ Välityspalvelusopimus | Pohjanmaan Taksi Oy

SUOMEN JURISTIT

ilmoitetaan hakuun. Jos kiintiöjärjestelmään ei tule muutoksia, tarkastelujakson päätteeksi yhtiön nettisivuilla ilmoitetaan perusteltu päätös. Jos kiintiö arvioidaan pienemmäksi, paikkoja ei kuitenkaan vähennetä.

Mikäli hakijoita on enemmän kuin auki olevia paikkoja, valinta järjestetään arvonnalla. Hakija saa hakea yhtä paikkaa per hakukierros ja mikäli ensimmäisen kierroksen jälkeen on vielä vapaita kiintiöpaikkoja, tulee järjestettäväksi uusi arvonta.

Tehdyt valinnat ilmoitetaan ensi tilassa suoraan hakijoille ja jo yhteistyössä toimiville autoilijoille, sekä perusteltuina myös yhtiön nettisivuille. Yhtiön nettisivuilla näkyy myös seuraava tarkastelujakso ja sen jälkeiset määräajat.